

Kwaliteitskaart Begrijpend Lezen

Kaart

Verantwoordelijke	Lees coördinator en IB
Evaluatiedatum	4 oktober 2022

Doel

Op de Boemerang werken we in een doorgaande lijn, waarin kwalitatief goede didactische begrijpend lezenlessen gegeven worden. Hiermee streven we naar de volgende doelen:

- In alle groepen behaalt minimaal 60% van de leerlingen een I, II of III score op de Cito begrijpend lezen toets
- Minimaal 85% van de leerlingen stroomt uit op 1F niveau lezen.
- Minimaal 55% van de leerlingen stroomt uit op 2F niveau lezen (signaleringswaarde is 32,1%, maar op basis van resultaten van de afgelopen jaren stellen we hoge doelen).

Achtergrond informatie

Een van de belangrijkste voorwaarden om goed te kunnen begrijpend lezen, is technisch goed kunnen lezen. De afgelopen jaren hebben we ingezet op kwalitatief goed didactisch leesonderwijs, in samenwerking met Marita Eskes (zie kwaliteitskaart Technisch Lezen). In het schooljaar 2020-2021 zijn we in groep 5-8 gestart met de implementatie van Close Reading. Met deze methodiek werken we aan het doorgronden van teksten, door het stellen van tekstgerichte vragen en het stimuleren van een onderzoekende leeshouding. Vanaf het schooljaar 2021-2022 werken we met alle groepen (1-8) met deze methodiek.

Wij nemen als school tevens deel aan het WOU-GO onderzoek, een samenwerking tussen universiteit/hoge school en het basisonderwijs, om kansenongelijkheid te verkleinen door het versterken van het leesonderwijs op school. Zie het onderzoeksverslag voor een uitwerking hiervan.

Aanpak

We werken met de methode Nieuwsbegrip en met de methodiek Close Reading. Deze zetten we afwisselend in. Bij een begrijpend leesles wordt het EDI-model gehanteerd. We werken met het GRRIM-model.

Lestijd

- Groep 1-3: 1x per twee weken een Close Reading tekst (3 sessies van 30 minuten).
- Groep 4-8: 3x per week 45 minuten begrijpend lezen
  - Week 1: Nieuwsbegrip
  - Week 2: Eigen tekst volgens Close Reading methodiek

Close Reading

We volgen de methodiek Close Reading. Voor meer informatie over de opbouw en inhoud van de lessen, zie hoofdstuk 3 van het boek Close Reading.

De volgende elementen zien wij terug in onze Close Reading lessen in groep 1-8.

- De gekozen tekst is complex en passend bij de doelgroep
- Het doel van de les wordt nadrukkelijk besproken, dit is een inhoudelijk doel
- Het GRRIM-model wordt in iedere sessie ingezet
  - Een leerkracht die duidelijk voordoet en modelt in de les (Ikr laat hardop denkend horen wat hij/zij doet om de tekst te begrijpen).
  - Een leerkracht die samen met de leerlingen inoefent
  - Leerlingen die met elkaar inoefenen en herhalen
  - Leerlingen die zelfstandig oefenen en herhalen.
- Er worden tekstgerichte vragen gesteld, passend bij het doel van de sessie. De leerlingen zoeken naar bewijs in de tekst. De vragen worden afgestemd op de antwoorden van de leerlingen. Zie bijlages tekstgerichte vragen per bouw en type tekst (map Close Reading).
- Er wordt gebruik gemaakt van (coöperatieve) werkvormen, passend bij het doel van de sessie.
- Alle leerlingen zijn actief.
- Leerlingen worden gestimuleerd de tekst te herlezen om antwoorden te vinden in de tekst. De leerkracht verwijst hier actief naar.
- Het lesdoel wordt geëvalueerd.

Sessie 1	Sessie 2	Sessie 3
Gericht op algemeen begrip.	Gericht op belangrijke details, opbouw van de tekst en structuur van de tekst. Er is aandacht voor woordenschat.	Leerlingen ontdekken de samenhang in de tekst en kunnen conclusies trekken.
De leerkracht leest de tekst helemaal voor, leerlingen lezen actief mee en maken aantekeningen.	De leerlingen lezen (delen van) de tekst in duo's	De leerlingen lezen (delen van) de tekst in duo's
Tekstgerichte vragen gericht op de structuur (begin-midden-eind) en/of belangrijkste personen of onderwerp.	De tekstgerichte vragen zijn afgestemd op de antwoorden van leerlingen in sessie 1.	Er vindt een discussie plaats over de tekst.

Afspraken Close Reading

- We werken met een vast format waarin we de lessen voorbereiden. Dit format staat in de map Close Reading – lesvoorbereidingsformulieren in Teams. Hier zijn ook de voorbeelden tekstgerichte vragen per tekstsoort te vinden.
- De lesvoorbereidingen en teksten worden per bouw opgeslagen in de map in Teams, zodat deze opnieuw gebruikt kunnen worden. Zet in de titel het thema waar de tekst bij past. Schrijf in de lesvoorbereiding in welke groep en welk kalenderjaar je de tekst hebt gegeven.

- Per bouw worden er gezamenlijk teksten voorbereid, dit is effectief en leerzaam. Voor schooljaar 2022-2023 zijn de volgende collega's verantwoordelijk voor het regelmatig inplannen van voorbereiding sessies:
  - Groep 1-3: *Janneke*
  - Groep 4-5: *Karin*
  - Groep 6-7-8: *Mariska*
- Op beide locaties is een Close Reading boekenkast ingericht, waarin boeken staan met teksten geschikt voor Close Reading. De lees coördinatoren zorgen dat de boekenkast up-to-date blijft, leerkrachten zorgen dat de boeken na gebruik weer terug in de kast gezet worden.
- Mariska is verantwoordelijk voor de teamscholing en implementatie van Close Reading en zorgt dat alle collega's de implementatie goed kunnen doorlopen en borgen.
- We werken met collegiale consultaties, om te leren van elkaars lessen. De collegiale consultatie wordt gedaan aan de hand van een kijkwijzer, welke in de map Close Reading in Teams hangt. De collegiale consultaties worden minimaal 1x per schooljaar door IB ingepland, indien gewenst kan dit vaker georganiseerd worden.

Aantekeningen maken

Vanaf groep 4 starten we de doorgaande lijn 'aantekeningen maken'. In de map Close Reading in Teams staan per groep posters die in de klas opgehangen worden. Dit wordt bij alle teksten toegepast (Nieuwsbegrip, Close Reading, Wereldoriëntatie, Taal).

Symbool	Betekenis	Vanaf groep
Rondje om zin/woord	Moeilijke zin/woord	4
Uitroepteken	Dit vind ik belangrijk.. Dit valt me op.. Dit verrast me..	5
Vraagteken	Hier heb ik een vraag over (schrijf de vraag op)	5
Kruisje	Dit weet of ken ik al	6
Pijltje	Hier lees ik een verband	7 en 8
Vb	Dit is een voorbeeld in de tekst	7 en 8

Toetsen

CITO LOVS toetsen

In januari en juni wordt de CITO begrijpend lezen toets afgenomen in groep 4 t/m 8. Er is minimaal een leesniveau van Avi M4 nodig, voordat de begrijpend lezen Cito toets kan worden afgenomen. Wanneer Avi M4 nog niet beheerst wordt, wordt Cito begrijpend luisteren afgenomen.

In het schooljaar 2022-2023 oriënteren we ons op de overstap van Cito 3.0 naar Cito Leerling in Beeld.

Risicoleerlingen

Leerlingen uit groep 4-8 die een V-score op de Cito Begrijpend Lezen hebben, zijn risico leerlingen voor begrijpend lezen. Bij leerlingen die moeite hebben met het begrijpen van teksten, is het belangrijk om te onderzoeken wat een mogelijke oorzaak is. Zie bijlage 'leesleerprofiel en interventies voor risicolezers' voor uitwerking van de leerling profielen en mogelijke interventies.

- Uitval op technisch lezen: eerst inzetten op technisch lezen (zie kwaliteitskaart Technisch Lezen).
- Lage woordenschat: ondersteuning op het gebied van woordenschat en pre-teaching van teksten.
- Moeite met verbanden: leerlingen hebben moeite met de relatie tussen opeenvolgende zinnen en tekstdelen. Visualiseren van verbanden met bijvoorbeeld mindmaps of oorzaak-gevolgschema's is belangrijk.

In groep 4-8 wordt ondersteuning buiten de groep geboden. In deze ondersteuning wordt gebruik gemaakt van de volgende interventies:

- Weerwoord van Kentalis. Versterkt woordenschat uit de Nieuwsbegrip lessen.
- Pre-teaching van Close Reading teksten of Wereldoriëntatie teksten. Het voorbespreken van deze tekst en bespreken van betekenis van woorden, helpt deze leerlingen om de klas voldoende aansluiting te vinden.
-